

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikaino prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Vredništvo in upravnništvo Komenskega (Poljske) ulice št. 12.



PIE TRIPVDIATE CAECILIANI:
ECCESOCIETAS VESTRA DIVA FAVENTE CAECILIA
LVSTRA QVINQVE FAVSTE PEREGIT.

Večnemu Bôgu na čast zveneli so naši glasovi,
sredi viharnih so dni dvigali srca navzgor.

Peto petôrico let podaril je našemu delu

On, ki Mu angelski spev hvale je majhen izraz. —

Naša ljubezen in ščit, Cecilija, sveta devica,

V zboru nebeških duhov prôsi pri Bogu za nas:

Stvarniku večnih lepot še duše naj pevajo naše,

sveta ljubezen naj vseh naših je ključ melodij!

S pesmami naših naj src mogočne se dvigajo želje

gor, kjer od slave glasov večna odmeva radôst!

Vabilo
na
slavnost petindvajsetletnega delovanja
Cecilijinega društva v Ljubljani,
v četrtek, dne 6. novembra 1902.

Spored:

- A. Ob $\frac{1}{2}$ 8. uri v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani: Slovesna črna sv. maša za pokojne društvene člane; Requiem pro 4 vocibus inaequalibus comitante organo vel tubis et trombis auctore Joanne Meuerer, op. 4.
- B. Ob 9. uri v stolnici: Pontifikalna maša (Festum sancti Leonardi Confessoris):
Introitus »Os justī« koral z orglami.
Missa solemnis »in honorem ss. Cordis Jesu« za mešani zbor in godala z orglami, zložil Ignacij Mitterer.
Graduale: »Domine praevenisti eum« za mešani zbor, zložil Anton Foerster.
Ofertorij »Veritas mea« recitacija z orglami, potem »Laudate Dominum« za mešani zbor, zl. Jacobus Gallus.
Te Deum laudamus in jubilem V lustrorum memoriam societatis Labacensis, s. Caeciliam venerantis piis honoribus primi ejusdem Protectoris Illmi. ac Rvdssimi. D. D. Cels. Principis-Episcopi Joann. Chrys. Pogačar, za mešani zbor in godala z orglami, zložil Anton Foerster.
- C. Ob $\frac{1}{2}$ 11. uri slavnostna seja v knezoškofijski dvorani:
1. Pozdrav predsednikov,
2. Slavnostni govor (kanonik dr. Karlin),
3. Nagovor presvetlega gospoda knezoškofa Antona Bonaventura.
- D. XII. občni zbor Cecilijinega društva (le za društvene člane):
1. Nagovor predsednikov,
2. Poročilo tajnikovo,
3. Poročilo blagajnikovo,
4. Poročilo vodja orglarske šole,
5. Slučajnosti,
6. Volitev novega odbora.

E. Ob 1 $\frac{1}{2}$ 3. uri popoldne v cerkvi čč. oo. frančiškanov:

I. Pred izpostavljenim sv. R. Telesom:

1. P. Angel. Hribar: »Jezusa ljubim«,
2. I. Mitterer: »Srce Marijino«,
3. Dr. Fr. Witt: »Laetentur coeli«, 5glasno,
4. Tantum ergo et Genitori, koral,
5. Blagoslov.

II. Igra na prenovljenih orglah. (Svira stolni kapelnik A. Foerster.)

a) Improvizacija:

- | | | |
|---|---|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Dolce 8' 2. Voix cel. 8' 3. Filomela 8' 4. Fernflöte 4' | } | <p>III. manual. V pedalu Gamb. Bass
16' deloma tudi Borduna 8'</p> |
| <ol style="list-style-type: none"> 5. Salicional 8' 6. Dolce 4' 7. Harmonica 8' 8. Rohrflöte 8' 9. Traversflöte 8' 10. Oboë 8' 11. Gemshorn 8' 12. Flavta 8' 13. Harm. Flavta 4' 14. Gamba 8' 15. Trompeta 8' | } | <p>V pedalu Cello 8'</p> <p>II. man.

Violon 16'</p> |
| <ol style="list-style-type: none"> 16. Vsi trije Principali III. II. in I. man. 17. Cornett z Bordunom 8' 18. Vsi režoči spremenjeni (Streicherchor). 19. Vsi flavtni glasovi (Flötenchor). 20. Vsi jezičniki (Rohrwerke) s Sub- in Oct. Coppel. 21. Pleno I. man. crescendo — decrescendo. 22. Pleno II. man. 23. Pleno I. man. 24. Tutti, vsi trije manuali. | } | <p>I. man.

Pedal Pozavna 16' in 8'</p> |

Opomba. Vsak spremen igra le nekatere trenutke.

b) Staročeska božična »Narodil se Kristus Pán«.

c) Karol Píč (Pitsch) — 4-gl. fuga na isto pesem.

d) Lud. Spöhr — Postna pesem.

e) Anton Foerster — Fugirani trio na »Alleluja«.

f) I. Seb. Bach — Preludij in fuga v G-mol.

g) Charles Gounod — Marche solénnelle de procéssion.

F. Ob 6. uri prijateljski sestanek v Hafnerjevi pivarni na Sv. Petra cesti.

Najljubnjeje vabimo p. n. čč. člane »Cecil. društva« ljubljanskega in sosednih škofij, somišljenike in prijatelje cerkvene glasbe na važno slavnost, da zahvalimo Boga, počastimo našo zavetnico sv. Cecilijo in se vzajemno navdušimo za našo sveto stvar.

Odbor „Cecilijinega društva“.

Leon XIII. in cerkvena glasba.

Spisal monsignore Fr. Walczynski — prestavil J.

Ge veljajo sploh o kom, tedaj veljajo gotovo o našem slavno vladajočem sv. Očetu Leonu XIII., ki je nastopil dne 20. svečana tega leta petindvajseto leto svojega pontifikata, besede sv. Pavla: „V razgledovanje smo svetu.“ (I. Kor. IV. 9). In res gleda danes na Leona XIII. kakor na kako podobo celi svet: katoliški in nekatoliški, krivoverski, židovski in poganski, celo brezverski in brezbožni.

Eni zro nanj z očmi razuma in vere, ter vidijo v njem Namestnika Kristusovega, vrhovnega poglavarja sv. Cerkve in Očeta celega krščanstva; zato ga časte, ljubijo in poslušajo.

Drugi gledajo na Leona XIII. samo z očmi razuma in vidijo v njem voditelja nasprotnega tabora, v katerem si pa ne upajo prebivati, ker jim manjka poguma in dobre volje; vidijo v njem voditelja, polnega globoke modrosti, previdne bistroumnosti, nadčloveške moči in vztrajnosti. Zato ga spoštujejo in se mu klanjajo. Prvi kakor drugi pa cenijo Leona XIII. kot moža globokega mišljenja, velike besede in velikega čina; moža, čigar velikost obstoji v tem, da je dostojno razumel nalogo Kristusove Cerkve v sedanji dobi. Kakšno je to Njegovo mišljenje, kakšne so Njegove besede in dejanja, kakšne dokaze imamo za splošno današnje prepričanje, da je Leon XIII. spoznal v božjem duhu nalogo sv. Cerkve za časa svojega pontifikata, to more spoznati vsakdo iz slavnih naslovov, s katerimi je počastil katoliški svet Leona XIII. Imenuje ga: papeža sv. Rožnega venca, pokrovitelja tretjega reda sv. Frančiška, apostola in branitelja sužnjev, zagovornika katoliškega tiska, mojstra socialnega vprašanja, premagalca framasanstva in krivega liberalizma, obnovitelja teoloških ved, zlasti krščanske filozofije.

Kako po pravici nosi Leon XIII. te naslove, izpričujejo gotovo njegove enciklike, čudovito živahno versko gibanje in vnetost, ki ju je vzbudil Leon XIII., velika čast, ki mu jo izkazuje celi svet, kojemu je „v razgledavanje“ iz ljubezni in po volji božji. Neutruden v apostolski delavnosti kot namestnik Kristusov, neustrašen in nepremagljiv sredi neštetihi skrbi in težav, sredi večnega boja s sovražniki sv. vere in katoliške Cerkve, poln očetovske skrbi do svojih vernih sinov ter obenem poln pomilovanja in potrpljenja do zabredlih ovčic in celo do sinov, ki so odpadli od sv. Cerkve, je Leon XIII. kakor oni pastir, o katerem beremo v knjigi preroka Caharija, da je vzel dve palici; eno je imenoval „Lepoto“, drugo pa „Vrvico“ (bič, ki ima vrvice). S tema je pasel svojo čredo. S pastirsko palico „Lepoto“ je Leon XIII. okrasil Nevesto Kristusovo, katoliško Cerkev, stem, da je proglasil za blažene in svete mnogo služabnikov božjih, da je posvetil mesec vinotok posebni časti Kraljice sv. Rožnega venca, katere invocacijo je dal uvrstiti v Lavretanske litanije. Z ravno to „Lepoto“ je vzbudil in poklical v novo življenje krščansko modroslovje po sestavu sv. Tomaža Akvinskega, ki ga je imenoval posebnim varihom vseh katoliških šol in bogoslovnih akademij. S to palico „Lepoto“ je Leon XIII. tudi odprl vrata vatikanskih knjižnic, kjer so nakopičili Njegovi predniki toliko zakladov znanosti in umetnosti. Odprl jih je, da bi se mogli nasititi vsi s to

lepoto in krasoto, katero je razlil Duh božji v razna dela vede in umetnosti, ki so se rodile po njegovem svetem in ustvarjajočem navdihujenju.

Z drugo pastirsko palico pa z „Vrvico“, ki nas nehote spominja onega biča, s katerim je Jezus izgnal kupčevalce iz jeruzalemskega templja, ko je hotel braniti slavo svojega Očeta in hišo božjo, ki je hiša molitve, a ne hiša razbojnikov — z drugo palico, pravim, brani Leon najsvetejše pravice sv. Cerkve, brani redove in redovna tovarištva, brani sužnje, brani katoliški tisk, brani socialno vprašanje, oznanjuje božje resnice; ne da bi se bal nasprotnikov, kara in kaznuje, svari in opominja. Ne ustraši se nikogar: če tudi vidi ljudi, o katerih more reči s prerokom Caharijem: „Moja duša se je odvrnila od njih, ker se je tudi njihova odvrnila od mene“; če tudi zre one, ki se z geslom „Proč od Rima“ odvrtaajo od njega, če tudi kliče Leen XIII. neustrašeno s pomilovanjem: „Ne bom vas pasel; kar umira, naj umre, kar se pobija, naj se pobija: vendar ne izpremeni svojega „Non possumus“. Verni služabnik svojega Gospoda varuje in brani Nevesto Kristusovo, sv. Katoliško Cerkev, pripravljen dati vsak čaš svoje življenje za ovčice Kristusove. Res! Vsak mora priznati, da je Leon XIII. vladajoč s to dvojno pastirsko palico „lepote in reda“ že čez štirindvajset let res „svetu v razgledovanje, da je papež, vreden ne samo našega občudovanja, ampak tudi vreden naše časti, ljubezni hvaležnosti za vse njegove plemenite misli, besede in dejanja, s katerimi je izpolnil vsa leta svojega slavnega pontifikata.

(Dalje prihodnjič).

Pogled v preteklost in bodočnost.

Dr. A. Karlin.

*Prodesse, non offendere, volunt dicentes
veritatem.*

Ne bomo pisali na dolgo in široko o naših uspehih. Dobrovoljni čitatelj vé, da ni bilo le prav, ustanoviti pred petindvajsetimi leti Cecilijino društvo, ampak da je bilo naravnost p o t r e b n o. Kajpada bi se bilo dalo doseči mnogo več, da se niso društvu stavile zapreke od raznih strani, tupatam še od takih, odkoder bi jih bili najmanj pričakovali. Ali dasi se ne moremo izkazati z kdove kakšnimi vidnimi uspehi na vseh krajih naše domovine, vendar smelo trdimo, da je cecilijanska ideja prodrla na celi črti. Dandanes vlada sploh mej nami pričranje:

1. da v cerkvi mora biti dostojno petje, dostojna glasba. Ni torej vse dobro za sveti kraj, ampak za Boga in njegovo čast, bodi vse, kar je najboljšega, najlepšega, najplemenitejšega. V cerkvi mora biti drugačna glasba, nego na plesišču ali v koncertu. „Mej posvetnim in cerkvenim petjem je tak razloček, kakršen je med obleko posvetnega človeka in med paramenti mašnikovimi pred altarjem.“ Ta primera, ki jo je izustil glasoviti zagovornik in pospeševatelj cerkvene umetnosti dr. Jakob, bi težko našla mej nami kakega nasprotnika. Kako so se branili marsikje, pomesti raz kor staro posvetno šaro! In vendar! No, ko se sedaj spominjamo nekdanjih zabavljic na cecilijansko petje in pa raznih puhlih fraz, s katerimi so nas protivniki izpod-

bijali, nam nehote prihaja v spomin stara resnica, da vsaka reforma zahteva truda, dela, napora, da vsaka reforma zahteva svojih mučenikov....

2. Prodrlo je nadalje prepričanje, da moramo biti glede službe božje in prav tako glede cerkvenega petja in glasbe pokorni cerkvi, oziroma njenim liturgičnim pravilom. V nobeni družbi ne more in ne sme vladati neomejena svoboda. In v cerkvi naj bi vsak odločeval po svojem osebnem mnenju? Po svojem, morda celo pokvarjenem okusu? Nikakor ne. Kar je cerkvenega, o tem naj sodi, to naj ureja in vodi cerkev. Zasebne misli in domnevanja v cerkvi ne odločujejo.

3. Priznava se splošno, da je koral pristno cerkveno petje. Kar je vzrastlo na cerkvenih tleh, kar se je toliko stoletij v cerkvi ohranilo, kar je vzbujalo pobožnost in molitvenega duha pri tolikih svetnikih, to naj tudi v današnjih dnevih odganja nam posvetne misli pri službi božji, naj nam dviga duha nad vso zemsko težo in bridkost k Bogu, katerega angelski kori in vse občestvo svetnikov nenehoma slave s slavospevi.

4. Jasno je, da kdor nasprotuje cecilijanski ideji, nasprotuje cerkvi. Tega smo se poučili iz petindvajsetletne zgodovine našega društva. Bili so semtertja nasprotniki, ki so bona fide izražali svoje pomisleke; a ker so bili tudi bonae voluntatis, so se dali poučiti, in tekom časa smo bili priče, da je nastalo iz Savlov mnogo Pavlov. Tisti pa, ki nasprotujejo še danes, so mala fide; proti-cecilijance najdete v taboru — liberalcev.

Ako pa smo po pravici trdili, da je cecilijanska ideja prodrla na celi črti, nismo hoteli reči, da je tudi dejansko lepo cerkveno petje uvedeno po vsej škofiji. Nikakor ne. Ta zmaga je še tako daleč, da je bržčas ne bomo dočakali. Marsikje so v resnici nepremostljive zapreke, marsikje pomanjkanje dobre volje itd. Ali kjerkoli se to dogaja, povsod imajo predstojniki tudi zavest, da bi se tu moralo kaj ukreniti, da je tu treba reformirati. In prav to, da se zaveda današnja generacija svojih dolžnosti na pevskem koru, da se zaveda svoje krivde, ako ni vse, kakor bi moralo biti, to je znak, da je cecilijanska ideja v resnici prodrla.

Ali je pa naše društvo že doseglo svoj namen? Gotovo ne. Tudi v bodoče mora ostati in pot kazati: pot pokorščine do cerkve, pot plemenitega okusa.

Bili so časi, ko se nasprotniki slepili preprosto ljudstvo s frazo, češ cecilijansko petje je — dolgočasno. In bodimo odkritosrčni, marsikdo izmed naših je zakrivil, da smo prišli v tak slovez. Marsikdo je — premalo poučen — naše zahteve izvajal od najbolj neprijetne strani. Pa tudi marsikdo je bil cecilijanec, ki je malo več vedel o cerkveni glasbi kot nič. Vse to so hibe, katere mora bodočnost popraviti. V tem pogledu ima naša duhovščina lepo polje delavnosti. Z veseljem opazujemo, da se zlasti mladi duhovniki kaj radi bavijo s cerkveno glasbo. Skoro v vsakem župnišču najdete harmonij. Toda če bi kdo tudi ne mogel praktično izvajati cecilijanskega smotra, bo vsaj ob posebni priliki svojim vernikom izpregovoril kaj resnobnega o cerkvenem petju in glasbi. Cerkev je šola za preprostega moža, zato ga mora vzgojiti tudi za cerkveno petje. Pevati v božjo čast, ne za denar, to mora biti idealni uamen naših cerkvenih pevcev in pevk. In za ta namen, upamo, se bodo vzgojili mladeniči in mladenke pod vodstvom svojih prednikov v Marijinih

družbah. A še nekaj družega. Pri shodih naj bi tudi na vrsto prišla včasih razprava o zahtevah cerkve gledé na petje in glasbo. Da se liturgična služba božja nekako popularizira, to bi bil namen našega društva v bodočnost. Najlaglje pa se bode to godilo po katoliški organizaciji.

Mnogokrat se je že čulo, da pri nas ni ljudskega petja. Priznati moramo, da je resnična taka tožba. Ali nalog Cecilijinega društva za bodočnost mora biti, da se ljudsko petje mej našim narodom razširi in povzdigne. Vsi naj navdušeno hvalo pojó Bogu trojedinemu! To bodi naš smoter, katerega za prihodnje čase ne smemo izgubiti iz spomina.

Tako ima naše društvo v bodoče še mnogo krasnih načrtov, mnogo idej, katere treba uresničiti. Zatorej pozivljamo iznova vse dobromisleče katoličane, ki se zanimajo za cerkveno glasbo, naj stopijo pod zastavo sv. Cecilije, naj — vsak po svoji moči — pripomorejo, da se bode i v bodočih petindvajsetih letih naše društvo tem krepkeje borilo za povzdigo in pospeševanje katoliške cerkvene glasbe v smislu ter duhu svete cerkve, na podlagi cerkvenih določil in ukazov.

Répertoire kora*).

A. Ljubljanske stolne cerkve.

1. *Latinske maše* (vokalne ali z orglami ali pa instrumentalne) skladateljev Bauer, Brunner, Brosig, Bröer, Benz, Canticari, Ett, Foerster Ant. in Jos., Gallus, Greith, Gruber, Habert, Haller, Hahn, Hasler, Hladnik, Horák, Hribar, Jaspers, Joos, Kempster, Kaim, Koenen, Krawutschke, Mettenleiter, Mitterer, Nekes, Nehr, Nešvera, Palestrina, Perosi, Rampis, Santner, Schaller, Schöpf, Schweitzer, Skuherský, Stehle, Stein, Škroup Ivan, Uhl, Witt, Zangl.

2. *Requiem*: Bauer, Bibl, Foerster Ant., Gänsbacher, Greith, Gruber, Habert, Haller, Hladnik, Hribar, Mettenleiter, Obersteiner, Panny, Renner, Santner, Schenk, Stein.

3. *Motetta* (gradualia et offertoria etc.): Aiblinger, Benz, Brosig, Brücklmayer, Casciolini, Foerster Ant. in Jos., Gallus, Greith, Hahn, Kloss, Krejčí, Kornmüller, Kothe, Lickl, Kretschmann, Nedvéd, Mettenleiter, Müller, Nikel, Oberhoffer, Palestrina, Perosi, Preyer, Pogačnik, Rieder, Schaller, Schöpf, Skuherský, Vittoria, Witt i. t. d. (Tantum ergo nad 80).

4. *Te Deum*: Foerster Ant., Gruber, Kempster, Molitor, Witt.

5. *Slovenske pesmi*: „Cecilija“ I. in II, „Slava Bogu“ in razne zbirke, „Cerkveni Glasbenik“ ali posamezne skladbe skladateljev Belar, Fajgelj, Foerster Ant., Gerbič, Hribar, Hladnik, Laharnar, Rihar itd.

6. Mnogo nemških Šmarjničnih raznih skladateljev. *Ant. Foerster.*

B. Cerkev sv. Jakoba v Ljubljani.

V naslednjem podavam kratek pregled o delovanju cerkvene glasbe pri službi božji v mestni župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani tekom treh poslednjih let z ozirom na to, katere skladbe so se in se še izvajajo. Pri glavni sveti maši je vravnano petje strogo po liturgičnih predpisih. Izvajale pa so se naslednje *latinske maše*, katere navajam po abecednem redu skladateljev: J. B. Benz, Missa in honorem sanctae Caeciliae v B-duru, op. 15, Moric

* Če je nekdo trdil, da „se značaj človekov že dá spoznati po njegovem berilu“, smemo tudi reči, da se pevski zbor lahko sodi po skladbah, ki je izvaja. Zato podajamo tu brez vsacega komentara glasbeni „repertoire“ treh ljubljanskih cerkvá, da častiti bravec sam sodi o kakovosti njihovih korov. (Vred.)

Brosig, Missa quarta v F-molu in F-duru, op. 31.; Anton Foerster, Missa in honorem sanctae Caeciliae v D-duru, op. 15.; Fr. Gerbič, Missa in honorem Resurrectionis D. N. J. Chr. v G-duru in E-molu z instrumentalnim spremljevanjem, ter Missa in honorem Beatae Mariae Virginis v C-duru; Bernhard Hahn, Missa tertia v A-molu z instrumentalnim spremljevanjem; Mihael Haller, Missa tertia v F-duru op. 7. in Missa duodecima v F-duru op. 27.; Ig. Hladnik, Missa solemnis v G-duru z instrumentalnim spremljevanjem, op. 38.; W. E. Horák, Missa sexta v D-molu z instrumentalnim spremljevanjem; P. Angel. Hribar, Missa „Tota pulchra es Maria“ v F-duru; Adolf Kaim, Missa sancta Caecilia v F-duru op. 1.; R. Kempter, instrumentalna maša v D-duru; J. B. Molitor, Missa in honorem St. Angelorum Custodum v H-duru, op. 13.; Lorenzo Perosi, Missa „Patriarchalis“ v C-duru, op. 11.; Pankracij Rampis, Missa Cunibert v D-molu; Gothart Roth, Missa in honorem Immaculatae Beatae Mariae Virginis v C-duru; J. Singenberger, Missa in honorem Ss. Angelorum Custodum v E-molu; J. G. E. Stehle, Missa „Salve Regina“ v D-duru (Preis-Messe), ter Missa brevis in honorem Beatae Mariae Virginis v D-duru, op. 50; Fr. Schöpf, Missa brevis v D-duru, op. 45., I. Missa sancta Caecilia v C-duru, op. 20., Missa vocalis in honorem sancti Vigili v A-duru in nedeljska maša štev. 3 v B-duru, op. 104.; Joh. Schweitzer, Missa in honorem Beatae Mariae Virginis v G-molu, op. 14.; Fel. Uhl, Latinska maša v čast sv. Antona Padovanskega v A-molu, op. 51. — Introitus in Commuio dotičnega dne pojeta se vselej koralno s spremljevanjem orgel po uredbi „Graduale Romanum“, katerega sta uredila Fr. Ks. Haberl in Jos. Hanisch. V postnem času je ob dotičnih nedeljah petje pri sv. maši vokalno brez vsacega orgljanja med službo božjo.

Za graduale so se rabile zbirke: Gradualia, tractus et sequentiae op. 54: in 60. Gradualia op. 60 od Ant. Foersterja, potem „Lauda Sion“ zbirka 150 dvo-, tri- in četvero-glasnih gradualij, ofertorij, himnov in antiphon raznih skladateljev od Emil Nikel-a op. 7. zbirka gradualij od K. Leitnera, gradualija in (ofertoriji) od Mor. Brosiga op. 35. in op. 57. njegovih 5 gradualij op. 20., razun tega po jedini graduali od Fr. Ferjančiča, Jos. Geigera in Gr. Zangla, ter nekateri iz zvezkov „Musica ecclesiastica“, cecilijinega društva v Briksenu.

Za ofertorije so služile skladbe, ki jih je izdal J. B. Tresch pod nazivom „Enchiridion“ potem že gori omenjena zbirka „Lauda Sion“, od Emil Nikel-a op. 7. nadalje „Liber Motetorum“ od raznih skladateljev izdan po G. E. Stehle-ju; tako tudi priloge „Cerkvenega Glasbenika“ raznih tetajev, zvezki „Musica ecclesiastica“ izdana po cecilijinem društvu v Briksenu v založništvu J. Jurij Böseneker v Ratisboni in zbirka Mor. Brosigova op. 57. Izmed skladateljev teh ofertorij so po abecednem redu zastopani naslednji: Aiblinger Kaspar, Belar Leopold, Brosig Moric, Bischoff J. Chr. Ferjančič Fr., Gherardeschi, Gerbič Fr. Hladnik Ig., Horák W. E., Laharnar Jan., Leitner C. Avg., Mettenleiter, Mitterer Ig., Nedvéd Ant., Nikel Emil, Obersteiner Ivan, Rieder Al., Stehle G. E., Schöpf Fr., Trepal Ant., Tresch J. B., dr. Fr. Witt.

Štirikrat vedno na leto, to je na Sveti dan, Velikonočno nedeljo, pri veliki maši pred procesijo sv. Rešnjega Telesa in na nedeljo patrona župnijske cerkve sv. Jakoba so se izvajale latinske maše s spremljevanjem polnega orkestra, kar se je razun tega parkrat tudi pri drugi izredni svečanosti zgodilo.

Omeniti mi je še tudi, da se izvaja vsako nedeljo pred veliko sv. mašo cerkvenemu času primerno ali „Asperges me“ Ant. Foersterja ali „Vidi aquam“ -Leop. Belarja. „Te Deum laudamus“ izvajal se je L. Belarjev in pa Ant. Foersterjev, op. 18. Pri pozivanju sv. Duha pel se je pa dr. E. Frey-ov „Veni sancte Spiritus“.

Pri črni sv. maši sta se izvajale „Missa pro defunctis“ od P. Angelika Hribarja in pa Ant. Foersterjeva maša ravno tega naslova, op. 20.

Pri blagoslovu s svetim „Rešnjim Telesom“ so se izvajali „Tantum ergo“ (26) P. Angelik Hribarja, potem L. Belarjev, Fr. Gerbičevi, G. Hudovernikov, Ant. Nevédov, Jos Zr. Zanglov in nekateri iz „Cecilije“ izdane po Mohorjevem društvu.

Pri prvi sveti maši zjutraj ob nedeljah in praznikih so se pele slovenske svete maše L. Belarjeve, Fr. Gerbičeva maša op. 6 in pa maša v C-duru iz „Lire Sionske“, potem 20 mašnih pesmi iz „Slava Bogu“ I. zvezek za mešan zbor, izdala P. Angelik Hribar in P. Hugin Sattner, „Bog pred Tvojim veličastvom“ Gr. Riharja, nekateri njegovi pred Bogom

pokleknilimo, „Pred stolom tvoje milosti Mih. Haydna in nekatere maše iz „Cecilije“ in Andr. Vavkenovih napevov Pri darovanju so se pele Marijine pesmi iz „Slava Bogu“. 23. Marijinih pesmi za mešan zbor, II. zvezek P. Angelik Hribarja in P. Hug. Sattnerja, potem iz dveh zvezkov „Cecilije“ družbe sv. Mohorja iz „Napevi svetih pesmi“ Gr. Riharja, iz „Češčena kraljica“ 15 Marijinih pesmi za mešan zbor, solo-speve in spremljavo orgel Ig. Hladnika op 45, ter iz zbirke „Zdihljeji k Mariji Devici“ P. Angel. Hribarja. Nadalje so se pele pri darovanju pesmi dotičnega praznika in cerkvenemu času primerne skladbe, kakor adventne, božične, postne, velikonočne itd ali pa pesmi v čast svetnikov, katere je cerkev ravno na dotično nedeljo ali praznik praznovala. V to svrhu rabili so se napevi iz dveh zvezkov „Cecilije“ priloge k „Cerkvenemu Glasbeniku“, božične in velikonočne pesmi vglasbeno po L. Belarju, Fr. Gerbiču, Gr. Riharju in drugi napevi Ant. Foersterjevi, Fr. Ferjancičevi, P. Angel. Hribarjevi, postni in velikonočni napevi iz „Slava Bogu“ IV. zvez. itd.

Po povzdigovanju nadaljuje se po navadi napev dotične sv. maše pri sv. obhajilu pa so se pele pesmi iz zbirke „Cerkvene pesmi v čast sv. Rešnjemu Telesu“ za mešan zbor vglasbil P. Hugolin Sattner op 2, potem obhajilne pesmi iz „Slava Bogu“ III. zvez. P. Angel. Hribarja napevi iz dveh zvezkov „Cecilije“, nekateri Riharjevi in drugi napevi. Vsaki prvi petek v mesecu so zvečer pele litanije v čast presvetemu Srcu Jezusovemu*, pri kateri priliki se pojo v to svrho vglasbene litanije Fr. Ferjancičeve.

O navadnih nedeljah sodeluje pri petju 14 do 16 pevcev in pevkinj. O velikih praznikih in slavnostih pa se sodelujoči pomnože tako, da jih je okoli 30 do 40. Da je vse to mogoče storiti, zahvaliti se je v prvi vrsti veliki gorečnosti in ljubezni za cerkveno petje prečastitega gospoda prelata Janeza Rozmana in njegovi požrtvovalnosti pri skromnih sredstvih, katera so mu v to svrho na razpolago.

Fr. Gerbič, vodja cerkvene glasbe pri sv. Jakobu.

C. Frančiškanske cerkve v Ljubljani.

Latinske maše: Dr. Fr. Witt-ove: Missa XI. Toni. Missa in hon. S. Francisci Xav., Missa in hon. S. Raphaelis Archangeli. Missa in hon. S. Ambrosii. Missa in hon. S. Luciae. Missa „Salve Regina“. Missa in hon. S. Michaelis Archangeli. — Schweitzer „Schutzengelmesse“, Missa in hon. S. Aloisii. — Singenberger-jeve: Missa „Stabat Mater“. Missa in hon. S. Aloisii. Kind-Jesu Messe. — P. A. Hribar-jevi: Missa „Tota pulchra“. Missa in hon. S. Joseph. — Schöpf, 1. in 2. maša. — Piel, Missa amabilis. — Filke, Missa brevis. — Haller, Missa septima. — Ant. Lotti, Missa. — Stehle, Preismesse. — Ebner, Missa in hon. S. Joseph. — Könen, Missa in hon. Trium Regum. — Kaim-ovi: Missa „Jesu Redemptor“. Missa in hon. S. Caeciliae. — Palestrin-ovi: Missa Papae Mascelli. Missa Brevis. — Perosi, Missa Patriarchalis. — Gruber, Missa „Mater Dolorosa“. — Uhl, Latinska maša. — A. Foerster-jevi: Missa in hon. S. Caeciliae. Missa in hon. S. Francisci Seraph. — I. Mitterer, Missa Dominicalis Prima. — Zangl, Missa in hon. S. Antonii. — Rampis, Missa Cunibert. — Koralna, Missa Solemnis. — Requiem: P. A. Hribar-jeva: Missa de Requiem 1. Missa de Requiem 5. — Brunner, Missa de Requiem 3. — Te Deum: A. Foerster, dr. Fr. Xav. Witt, Introitus Graduale, Offertorium in Communio se poje pri vsaki slovesni maši. Gradualia iz Foersterjeve knjige, Offertoria iz Wittove zbirke in drugih. Slovenske pesmi od vseh slovenskih skladateljev.

P. Angelik Hribar in P. Hug. Sattner.

Dopisi.

Iz Idrije, 5. oktobra. G. Kriegl, orglarski mojster iz Ljubljane je napravil nove orgle v Črnem vrhu. Dispozicija kaže v I. manualu Principal, Gamba, Salicional, Bordun, Orchesterflöte, Oktava in Mixtura; v II. manualu Geigenprincipal, dunajsko flauto, Aeolino, Unda maris, Dolce, oestro flauto; v pedalu Principalbass, Subbass in Cello. To je delo novega mojstra, ki se vpeljuje na Slovenskem in priporoča za napravo novih orgel ali za popravilo starih. Kaj smemo pričakovati od njega? Soditi po tem delu: veččaka v res cerkvenih orglah.

— Da se je strogo držal dispozicije po njenih spremenih in menzurah, da je obseg pedala in manuala natančno izvršen, ni taka posebnost; to je bolj mehanično, a kako je pogodil barvo in moč posameznim registrom, kaže da ima novi mojster dober, recimo naravnost cerkveni okus.

Na prvi pogled se zdi, kakor bi se Gamba in Solicional malo razločila, ker je prva bolj moderno ojstra, a drugi staro milo intoniran; pa ravno radi tega dajeta Bordunu 8' v v istem manualu po potrebi več ali manj ostrine in življenja. V 2. manualu skoraj isto ulogo ima dunajska flauta. V vsaki spremeni kaže svoj značaj, nekako možko polnost, ki zadovolji ušesa, a v raznih skupinah se da napraviti toliko različne barve, da se človek težko loči od klavijature. Kako milo in polno se n. pr. sliši: Bordun 8' flauta 4' flauta 8' za Requiem-maše, ali če se potegne suboktavini sklep k Aeolini in solicionalu i. t. d. Polne orgle mogočno done in napolnijo prostorno cerkev, posamezni manual daje zadosti podpore za spremljevanje tudi bolj mogočnega zbora in kolektivniki odgovarjajo točno. Le z enim prstom pritisneš na pero in že se spremeni iz mezzoforte v piano ali tutti, in kar naprej igraš z drugimi prsti. Ni nič tistih nepotrebnih prestankov kakor drugod, ko si z nogo v takem slučaju pomagaš, a nastane pavza, če tudi kratka. Igra se prav lahko; le ko odpreš suboktavni sklep II. k I. čutiš, da gre sedaj večja moč iz mehovja.

Preskusil sem nalašč novo delo trikrat, da bi se ne preneglil v sodbi in v kolaudacijskem poročilu na knezoškofjski ordinarijat. Ko so orgle že nekaj dni dovršene stale, podal sem se še enkrat tja, da ne delam s prehitro kritiko škode mojstru ali s preneglo hvalo ne zapeljem kakega župnega predstojnika.

Pri neki preskušnji se je več organist izrazil: „Ko bi ne vedel, kdo je napravil te orgle, bi rekel, da so Goršičevo delo“. Da pokojnega Goršiča kopira Kriegl, posebno pri intonaciji in znaku spremenov, to je gotovo zanj hvalevredno; saj vidimo in čutili smo ta leta, kaj smo z Goršičem izgubili! Za večja dela moramo si iskati mojstre iz tujine in prej je Kranjska preskrbljevala druge dežele z velikimi orglami. Kakor je g. Kriegl tu pokazal, bomo lahko pri domačinu naročevali cerkvene orgle tudi večjega obsega. Naj bi le veliko naročil dobil, da se v svoji stroki na tem potu čedalje bolj spopolnuje! Organistom pa svetujemo pri njegovih delih pridno proučevati različne registre, da vedo po potrebi napravljati različne barvane skupine in ljudstvu ne bode žal, da je kaj darovalo za najboljši cerkveni kinč — za nove orgle.

Mihael Arko,
knezoškofjski kolaudator.

Maribor. — Občni zbor Cecilijinega društva za Sekovsko škofijo za l. 1902 vršil se je v Gradcu dne 16. oktobra ob 3. uri popoldne v društveni sobani. Za uvod je igral na orglah Faist-Sedlmayer Doriško Toccato Seb. Bacha. Začasni predsednik J. Wibl je otvoril sejo ter je popisal na kratko zgodovino društva v zadnjih petih letih. V teh letih je izgubilo društvo svoj odbor. Hofbauer je odložil predsedništvo, ker je odšel iz Gradca. Prelat Karlon, njegov l. namestnik je umrl in I. Wibl, tajnik je zbolel. Na prošnjo Wibl-ovo je prečastiti g. knezoškof dr. L. Schuster imenoval dr. I. Weiss-a kuratorjem društva, ki ga je vodil s pomočjo uradnika Styrie, g. Franka do današnjega dne. Vendar pa je društvo v teh letih pridobilo veliko novih udov in imelo vsako leto kurz za organiste, za katerega je darovala neimenovana dobrotnica veliko svoto, da se z obrestmi pokrivaajo stroški za ta kurz. Lansko leto ga ni bilo, ker je poslalo društvo več udov v Regensburg k občenemu zboru Cecilijinega društva, ter jim zato dalo majhne nagrade. Letos pa se je priredil kurz za poduk o tradicionalnem koralu, katerega sta vodila od 13. do 16. oktobra dr. Peter Wagner, profesor na vseučilišču in gregorijanski akademiji v Freiburgu na Švicarskem in P. Mihael Horn, redovnik iz Sekove na Gorenjem Štajerskem. Veliko je društvo pridobilo tudi s tem, da se je letos ustanovila „Gregorianische Rundschau“, ki sicer ni last društva, pa vendar podpira na vse strani iste namene. Konečno je izrekel prisrčno zahvalo knezoškofu, kuratorju dr. I. Weissu in obema učiteljema koralnega kurza.

I. Frank, tačasni blagajnik poročal je na to o gmotnem stanju. Skupnega premoženja — z orglami vred — ima društvo 4700 kron. Kot zanimivo posebnost nam je naznanil, da bo moralo društvo plačevati pristojbinski nadonestek, češ, ker ima le „cerkvene namene“. Omenil je tudi delovanje odseka „Cecil. društva“, ki posreduje in priskrbuje organistom

službe. Konečno pa je zapel staro pesem, ki jo menda pojo vsi blagajniki, o onih društvenikih, ki že dve leti niso plačali svojih letnih doneskov.

Potem se je vršila volitev novega odbora. Po vskliku so bili izvoljeni soglasno dr. I. Weiss, vseučiliški profesor, predsednikom; I. Kortschak, c. kr. učitelj glasbe na učiteljsku in K. Puchas, stolni vikar, namestnikoma; I. Frank pa blagajnikom. Dosedanjega vodjo „Cecil društva“ č. g. I. Wibla je slavil v prisrčnih besedah K. Puchas ter ga zahvalil za ves njegov dosedanji trud.

Prišla je sedaj glavna točka letošnjega zborovanja, govor profesorja dr. P. Wagnerja. Predmet njegovega govora je bil: „Leo XIII in cerkvena glasba“. Delil se je v sledeče točke: I. Kaj je storil Leo XIII. za cerkveno petje? II. Kako je presojevati to njegovo delovanje iz stališča umetnosti in znanosti? III. Kaj sledi iz tega za nas?

Govoril je izborno, seveda v smislu onih, ki se potegujejo za tradicionalni ali „reform“-koral. Z navdušenjem so ga poslušali zborovalci. Burno ploskanje je sledilo navdušenemu govoru o preljubljenem našem sv. očetu.

Pri prostih nasvetih se je zglasil profesor I. Müller, korar iz sv. Florijana na Gor. Avstrijskem. Predlagal je, da se združijo vsa Cec. društva v Avstriji in da naj vsako društvo ali po dve ali tri skupaj ustanovijo orglarsko šolo.

Konečno se oglasi k besedi revident g. M. Štrakl iz Maribora, ter sporoči prisrčne pozdrave od lavantinskega Cecil. društva ter zahvali sekovsko, ki je pripravilo pretekle dni koralni kurz, v katerem so domačini in tuji spoznavali bistvo in krasoto korala.

Običajni „Requiem“ za vse pokojne društvenike se je obhajal 16. oktobra ob osmih v cerkvi presv. Srca Jezusovega. Obiskovalci koralnega kurza so peli koralni „Requiem“ po tradicionalni metodi, katero jih je naučil P. Horn. M. Št.

Razne reči.

† Dne 27. sept. t. l. je umrl v Mariboru velečastiti gospod zlatomašnik Jurij Klančnik iz Braslovč. Po dovršenih duhovnih vajah na Slatini je prišel v Maribor svoje prijatelje obiskat. Predpoldne 27. septembra je šel v parno kopel, kjer je vsled polzkih tal tako nesrečno padel, da si je pretresel možgane in umrl. Bil je ranjki iskren Cecilijanec ne le v mislih, ampak tudi v dejanju, založil je veliko svoto kot ustanovo za organiste in dobro izvežbane pevce treh cerkvâ. Bil je tudi naročnik „Cerkvenega Glasbenika“ od prvega začetka. Povrni ljubi Bog blagemu možu njegovo nenavadno skrb za povelčanje službe božje na drugem svetu! R. L. P.

— Gospod Josip Foerster, stolni kapelnik v Pragi (brat našega stolnega kapelnika g. A. Foersterja) je obhajal koncem avgusta zlati jubilej svojega službovanja. Komaj 20 let star začel je svoje delovanje v cistercijskem samostanu Hohenfurth; pet let pozneje je prišel v Prago, kjer je neutrudoma posloval pri raznih cerkvah ter kot profesor na konservatoriju. Poslednjih 15 let izborno vodi cerkveno glasbo v stolnici sv. Vida na Hračinu in vedno zavzema stališče Cecilijinega društva. Dasi tudi je malo kasno, vendar naj blagovoli obče čislani proslavnik sprejeti naša najprisrčnejša voščila.

— „Podporno društvo organistov“ s sedežem v Celji je sklenilo pri zadnji odborovi seji v „Vila Cecilija“ na predlog g. vodje K. Bervarja, da se društveni odbor udeleži dne 6. novembra 25letnice „Cecilijinega društva“ v Ljubljani in da dela na to, da se je udeleže tudi redni udje. (Dobro došli in srčno pozdravljeni! Vred)

„Missa in hon. s. Antonii Paduani“ ad IV. voces inaequales, ki jo je v spomin 25letnice „Cecilijinega društva“ v Ljubljani, zložil velč. g. P. Angelik Hribar in jo je prinesel naš list kot prilogo, se dobiva v posebnem iztisu v tukajšnjem frančiškanskem samostanu. Cena partituri in 4 glasovom je le ena krona.

— Največja glasbena šola na vsem svetu je Guildhall-Conservatorium v Londonu; šteje nad 3000 učencev in 140 učiteljev. Zavod se vzdržuje sam, ker ima okoli 600.000 kron lastnih dohodkov.

— Sl. odbor družbe sv. Mohorja javlja v svojem glasniku naslednjo veselo novico: „L. 1901 smo na novo izdali skladatelja Ant. Foersterja „Cecilje“ prvi del, ki je bil že dolgo pošel. Med tem je pošel tudi drugi del in treba ga je bilo na novo natisniti. Gospoda Ant. Foerster in dr. Gr. Pečjak sta kakor prvi del popravila tudi drugi del. Pevci, zlasti cerkveni zbori dobijo zdaj enotno delo v roke, ki je zlasti v jezikovnem oziru zelo zboljšano. Naznanjamo, da bode izšel še tretji del „Cecilije“, ki bode obsegal razne liturgične stvari, responsorije, latinsko mašo, „requiem“ in pesmi za razne bogoslužne potrebe, ko izide še ta del, bode ustrezno vsem potrebam naših cerkvenih zborov in pevci dobé za majhno svôto potrebne knjige v roke“.

— V florentinski cerkvi „Santa Croce“ imajo slavni Italijani svoje spominke; postavili so ga pred kratkim tudi Rossini-ju. In pri tej priliki je v imenovani cerkvi vodil Mascagni slavnostni koncert, ki je obsegal nekaj odlomkov iz Rossini-jeve „Stabat mater“, ouverturo k operama „Tell“ in „Brivec sevilski“ ter R. Wagnerjevo „Isoldina ljubavna smrt“. (In to v katoliški cerkvi!)

— Svetovnoznana orglarska tvrdka E. Walter & Comp. v Ludwigsburgu je nedavno obhajala redko slavnost izdelanih 1000. orgel. Bilo je v fabriki tem povodom veliko slavje.

Oglasnik.

Ks. Francišek Walczynski, kanonik in ravnatelj orglarske šole v Tarnówu (v Galiciji)

— op. 7. Preludija organowe. To je 52 kratkih prediger za orgle, ki se dobivajo pri skladatelju po 2 K 40 h. Ime skladateljevo je čitateljem našega lista že znano, treba samo povedati, da so naznanjene skladbice jako ljubke, polne prekrasnih melodijoznih motivov in povsem prav lahke. Nekaj jih je zloženih na motive poljskih cerkvenih pesem, kakor št. 5, 7, 20, 29, 36, 38; št. 14 imitira znano Marijino „Omni die“ (glej „Cecilijo“ št. 164!) Organisti najdejo tukaj mnogo lepega gradiva za vse dur- in mol tone; kdor se hoče izuriti v igranju brez priprave, najde v tem zvezku najboljše sredstvo. Torej sezite po tem delu, igrajte in posnemajte te krasne, slovanške preludije!

Enako toplo priporočamo istega skladatelja opus 17. „Laudate Dominum in organo“, zbirko 3- in 4-glasnih kratkih prediger za orgle (ali harmonium), katerih je 25.

Konečno omenimo še naslednje vokalne skladbe istega skladatelja za 4 mešane glase: a) Trzydzieści piesni do najśłodszego Serca Jezusowego (Trideset, pesmi k najslajšemu Srcu Jezusovemu); b) O salutaris hostia in Deus ego amo te; c) Piae petitiones s. Augustini. Zadnje 3 skladbice so izšle kot op. 12 v Milanu (Casa Editrice di Musica „Leonardo da Vinci“). Vse te vokalne kompozicije so izšle iz pobožnega srca, imajo originalno iznajdbo in se lahko izvajajo.

Danilo Fajgelj op. 223: 11 Tantum ergo za moške zборе (poklonjenih visokočastitemu gospodu Msg doktorju Fr. Sedeju). Kdo ne pozna našega zvestega sotrudnika, kateri je ponudil našemu listu skozi 25 let toliko materijala, da ga še v izobilju hranimo med manuskripti, ker nimamo na razpolago več prostora v „Cerkvenem Glasbeniku“? Spretno pero skladateljevo je tukaj spravilo na svetlo 4 tri- in 7 četveroglasnih, povsem dobrih Tantumergo, ki se dajo po navodilu skladateljevem peti deloma za ženski, deloma pa tudi za mešani zbor: v 6. številki naj stoji v 2. glasu prva nota **b** namesto **c**. Pri izvajanju naj se vporabi rajše hitrejši tempo, čeravno stoji kje „Adagio“ zapisano: Fajgeljnovе skladbe so sploh v strogem cerkvenem duhu zložene zato jih smemo živahno predavati.

Današnjemu listu je pridana 10. številka priloge.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezdá**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadružna tiskarna v Ljubljani.